

Sygn. akt II Ka 727/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2021r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak (spr.)
Sędziowie:	SO Agnieszka Karłowicz SR (del.) Paweł Mądry
Protokolant:	sekr. sąd. Beata Wilkowska

przy udziale Prokuratora Łukasza Bańkowskiego

po rozpoznaniu w dniach 4 marca 2021r. i 28 maja 2021 r.

sprawy **K. K.**

oskarżonej z art. 233§6 kk w zb. z art. 286§1 kk w zw. z art. 11§2 kk w zw. z art. 12§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 11 sierpnia 2020 r. sygn. akt II K 878/19

wyrok uchyla i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łukowie.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 727/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 11 sierpnia 2020r. sygn. akt II K 878/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
	Zarzut	
	<p>I. obrazę przepisu prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej, a to art. 286 § 1 kk poprzez jego nie zastosowanie i uznanie, że zachowanie oskarżonej nie wyczerpuje znamion tego czynu zabronionego, podczas gdy z materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że działała ona w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i chciała wprowadzić w błąd (...) w Ł. oraz doprowadzić tą instytucję do niekorzystnego rozporządzenia mieniem</p> <p>II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że czyn przypisany oskarżonej jest społecznie szkodliwy w stopniu znikomym mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, podczas gdy oskarżona pobierała świadczenie wychowawcze do momentu wstrzymania jego wypłaty z urzędu przez (...), przez wiele miesięcy nie złożyła żadnych wyjaśnień w w/w instytucji w tym przedmiocie oraz nie wystąpiła z żadną inicjatywą zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, a także nie przedstawiła żadnych dowodów chociażby uprawdopodobniających, że otrzymane środki finansowe zostały wydatkowane na celem związane z utrzymaniem dzieci.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

<p>Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Pomimo tego, że apelacja prokuratora zasługuje generalnie na uwzględnienie, to na wstępie podnieść należy nieprawidłową redakcję zawartych w niej zarzutów.</p> <p>I tak w pkt I-ym środka odwoławczego zawarty jest zarzut obrazy prawa materialnego art. 286§1 kk poprzez jego nie zastosowanie, który to zarzut winien być podnoszony w sytuacji, gdy skarżący nie kwestionuje samych ustaleń faktycznych. Tymczasem, jak wynika z dalszej części apelacji, w szczególności uzasadnienia, jej autor w rzeczywistości kwestionuje ustalenia faktyczne, jakich dokonał sąd meriti i ocenę dowodów, która do nich doprowadziła. Dotyczy to w szczególności uznania przez sąd I instancji m.in. w oparciu o wyjaśnienia oskarżonej i zeznania I. R. – pracownicy (...) w Ł., że zamiarem oskarżonej nie było dokonanie przywłaszczenia pieniędzy bezprawnie pobranych w ramach świadczenia 500 plus. Jednak prawidłowo takie zarzuty winne być sprecyzowane w petitum apelacji, a nie w jej uzasadnieniu, nie mniej mimo tego uchybienia podlegają one obowiązkowi rozpoznania przez Sąd Odwoławczy.</p> <p>Jak wynika z treści zaskarżonego wyroku, w ramach zarzucanego czynu, sąd rejonowy uznał K. K. za winną jedynie występku z art. 233§6 kk, który miał polegać na złożeniu niezgodnego z prawdą pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenia o zamieszkiwaniu wspólnie z córką Z. K. i</p>	

utrzymywaniu jej. Miało to miejsce przy składaniu wniosku o przyznanie świadczenia wychowawczego w dniu 18 lipca 2019r. Jednocześnie Sąd nie dopatrył się w działaniu oskarżonej znamion art. 286§1 kk, pomimo ustalenia, że pobrała ona jednorazowe nienależne jej świadczenie 500 plus na córkę Z.. Argumentację swego stanowiska sąd zawarł w uzasadnieniu wyroku, jednakże nie uzyskała ona akceptacji Sądu Okręgowego, albowiem nie znajduje oparcia w zasadach logiki i doświadczenia życiowego.

Na wstępie zaznaczyć należy, że oba działania niezgodne z prawem, które można by przypisać K. K. obejmują 2 sfery jej działań. Pierwsza dotyczy złożenia wniosku o przyznanie świadczenia wychowawczego z dnia 18 lipca 2019r. i zasadnie tutaj Sąd meriti zasadnie dopatrył się występku składania fałszywego oświadczenia. Druga natomiast kwestia nie powiadomienia (...) w Ł. o zaistnieniu okoliczności dot. córki Z., które wyłączały możliwość dalszego pobierania na nią zasiłku na podstawie wniosku złożonego 17 sierpnia 2018r. i decyzji (...) w Ł. z 02 października 2018r. tj. nie poinformowanie, że od 4 lipca 2019r. córka Z. nie zamieszkuje z nią i nie pozostaje na jej utrzymaniu. To „zaniedbanie” oskarżonej, a właściwie nie wykonanie obowiązku wynikającego z pouczenia stanowiącego załącznik do wniosku o przyznanie świadczenia wychowawczego, doprowadziło do tego, że pobrała je bezpodstawnie za sierpień 2019r.

Nieprzekonywujące są okoliczności, jakie powołał Sąd Rejonowy nie dopatrując się w działaniu oskarżonej świadomości, co do bezprawności jej działań, a te

przytoczone w uzasadnieniu wyroku mogą prowadzić do wprost odwrotnych wniosków. Dotyczy to m.in. wielokrotnego uprzednio składania analogicznych wniosków o przyznanie świadczeń. Skoro oskarżona robiła już wcześniej takie czynności, to tym bardziej powinna zdawać sobie świadomość z treści pouczenia nakładającego na nią obowiązek poinformowania właściwego organu gminy o ustaniu przesłanek uprawniających ją do pobierania świadczenia tj. wspólnego zamieszkiwania z córką Z. i pozostawaniu jej na utrzymaniu oskarżonej. W tej sytuacji musiała sobie zdawać sprawę, że nieświadomy zaistniałej zmiany sytuacji organ gminy (w rozumieniu dyspozycji art. 286 kk „wprowadzony w błąd”) dokona niekorzystnego dla siebie rozporządzenia mieniem poprzez przyznanie nienależnego świadczenia, co nie nastąpiłoby gdyby ten organ miał właściwą wiedzę o rzeczywistym stanie rzeczy.

Nieprzekonywujący jest również argument, że nie można oskarżonej przypisać zamiaru wyłudzenia, ponieważ przekonana ona była, że wyprowadzka męża z córkami jest tylko chwilowa. Z akt sprawy wynika, że już przez 4 lipca 2019r. stosunki pomiędzy małżonkami K. nie układały się dobrze, (toczyła się sprawa rozwodowa), tak więc wyprowadzkę męża z dziećmi nie można uznać za całkowicie niespodziewane i irracjonalne wydarzenia. Świadczy zresztą o tym natychmiastowa praktycznie reakcja oskarżonej, która już 6 lipca 2019r. za pośrednictwem swojego pełnomocnika złożyła pismo procesowe w toczącej się już sprawie rozwodowej o podjęcie czynności w związku

ze zmianą pobytu dzieci, co wskazuje, że oskarżona nie mogła tego traktować jako sytuacji chwilowej, tymczasowej. Także postawa małżonka, który pomimo interwencji policji odmówił powrotu do poprzedniego miejsca zamieszkania, czy nawet kontaktu matce z córkami pozwala ocenić, że nie można tego oceniać jako sytuację krótkotrwałą.

Podnosząc wskazane wyżej okoliczności, nie może być wątpliwości, że oskarżona działaniem swoim dopuściła się nie tylko przestępstwa z art. 233§6 kk, ale również przestępstwa wyłudzenia. Powoduje to, że tracą na swojej aktualności wszystkie rozważania zawarte w uzasadnieniu wyroku, a odnoszące się do stopnia społecznej szkodliwości czynu w tym między innymi argument, że oskarżona dokonała zwrotu otrzymanego świadczenia – okoliczność ta miałaby znaczenie jedynie w razie przypisania oskarżonej również występku wyłudzenia mienia i nie tylko przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu, ale również przy ewentualnej kwalifikacji prawnej czynu, jako wypadku mniejszej wagi (art. 286§3 kk).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy nie jest wykluczone, zdaniem Sądu Okręgowego, podjęcie analogicznego rozstrzygnięcia, jak w uchylonym wyroku, ale musi to być poprzedzone właściwymi ustaleniami faktycznymi (a takimi jest również ustalenie strony podmiotowej w odniesieniu do zarzucanego przestępstwa wyłudzenia mienia), a także prawidłową, adekwatną do tych ustaleń i właściwą kwalifikacją prawną analizy czynników

<p>wpływających na stopień społecznej szkodliwości czynu.</p> <p>Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy nie widzi konieczności przeprowadzenia w całości przewodu sądowego (oczywiście przy braku nowych okoliczności wskazujących na taką potrzebę). Wystarczające będzie wysłuchanie oskarżonej, a przy braku jej stawiennictwa na rozprawie ujawnienie wyjaśnień, tak jak i innych świadków bez potrzeby ich wzywania na rozprawę.</p>	
Wniosek	
Zasadność zarzutu przesądza o zasadności wniosku	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Wskazane we wcześniejszej części uzasadnienia	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	

1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiążle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia		
Wskazane we wcześniejszej części uzasadnienia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Wskazane we wcześniejszej części uzasadnienia		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	Brak rozstrzygnięcia z uwagi na uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

7. PODPIS